

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Contact

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
DOS-2017-0004600
PZH-2019-696698536
Uw kenmerk
-
Bijlagen

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat
p/a Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Onderwerp: Voornemen watervergunning en
maatwerkbesluit Chemours

Excellentie,

In de Staatscourant van 15 mei 2019, nr. 26661, is kennisgeving gedaan van uw voornemen om een watervergunning en een maatwerkbesluit te verlenen aan Chemours Netherlands B.V., gelegen aan de Baanhoekweg 22 te Dordrecht (hierna: '**Chemours**'). In deze kennisgeving is bekend gemaakt dat het ontwerpbesluit en het maatwerkbesluit met bijbehorende stukken vanaf 16 mei 2019 tot en met 26 juni 2019 ter inzage liggen en dat een ieder zowel schriftelijk als mondeling zienswijzen kan inbrengen gedurende de periode van terinzagelegging. Naar aanleiding hiervan reageren wij hiermee tijdig als volgt.

1. Door middel van het ontwerpbesluit wordt, kort samengevat, toegestaan dat de stoffen PFOA en FRD, via (4) verschillende afvalwaterstromen van Chemours, in het oppervlaktewaterlichaam van de Beneden Merwede en de 2e Merwedehaven worden gebracht, tot maximaal 2 resp. 5 kg per jaar.
2. PFOA betreft een zeer zorgwekkende stof ('**ZZS**'). Om die reden is deze stof per 1 januari 2013 uitgefaseerd uit het productieproces van Chemours. De stof FRD is volgens het RIVM potentieel eveneens een ZZS en is door ons ook als zodanig aangemerkt op de voet van het bepaalde in artikel 2.3b lid 1 van het Activiteitenbesluit. Tegen die achtergrond hebben wij de omgevingsvergunning van Chemours in 2017 en 2018 ambtshalve gewijzigd, om aldus onder meer de vergunde in de lucht en het water te emitteren hoeveelheden FRD aanzienlijk neerwaarts bij te stellen. Thans ligt een derde besluit tot ambtshalve wijziging van de omgevingsvergunning van Chemours als ontwerp ter inzage, waarmee onder meer de vergunde jaarvracht (naar de lucht) te emitteren FRD verder neerwaarts zal worden bijgesteld.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

3. Bij deze besluiten tot ambtshalve wijziging van de vergunning van Chemours hebben wij steeds gezien wat de laagst mogelijke emissie is, uitgaande van de bestaande productie van Chemours en de toepassing van BBT. Dit uitgangspunt is in overeenstemming met de minimalisatieplicht die geldt voor ZZS (vgl. Rb Midden-Nederland 5 december 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:6478).
4. Uit de toelichting op uw ontwerpbesluit blijkt niet dat gezien is of lagere hoeveelheden PFOA en FRD dan door Chemours zijn aangevraagd haalbaar zijn. Gelet op de minimalisatieverplichting die voor ZZS geldt, geven wij in overweging om te kijken of het lozen van met PFOA en FRD verontreinigd afvalwater geheel kan worden uitgesloten of, indien dat niet mogelijk is, om in ieder geval te kijken of lagere hoeveelheden te lozen PFOA en FRD dan door Chemours haalbaar zijn. Voor zover dat laatste niet nu reeds mogelijk is, zou ook kunnen worden gezien of een neerwaartse bijstelling *op termijn* haalbaar is. In uw besluit zou dan nu reeds kunnen worden vastgelegd wanneer en tot welk niveau de hoeveelheden te lozen PFOA en FRD op termijn (moeten) worden afgebouwd (d.w.z.: in jaar A is nog toegestaan dat hoeveelheid X wordt geloosd, maar vanaf jaar B wordt dit hoeveelheid Y, etc.).
5. Bij het voorgaande benadrukken wij dat de in het ontwerpbesluit (voorschrift 11 bij de watervergunning) opgenomen "minimalisatieverplichting" met betrekking tot het op de Beneden Merwede en de 2^e Merwedehaven te lozen hemelwater, dat afkomstig is van de bodembeschermende voorzieningen, naar onze mening op zichzelf onvoldoende invulling geeft aan de minimalisatieverplichting die voor ZZS geldt. Deze in het ontwerpbesluit opgenomen minimalisatieverplichting betreft immers vooral een rapportageverplichting, die inhoudt dat Chemours uiterlijk op 1 juni 2021 en vervolgens elke vijf jaar, aan de waterbeheerder kenbaar dient te maken of en zo ja in hoeverre de emissie van PFOA kan worden voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel als mogelijk kan worden beperkt. Daargelaten dat het ons enerzijds niet duidelijk is waarom deze minimalisatieverplichting uitsluitend voor PFOA geldt,¹ en anderzijds niet duidelijk is waarom pas voor het eerst in 2021 en vervolgens iedere 5 jaar moet worden gezien of er mogelijkheden voor minimalisatie zijn, zijn wij gezien het voorgaande van mening dat bij voorkeur nu reeds zou moeten worden gezien of lagere emissies PFOA en FRD haalbaar zijn.
6. Verder is ons opgevallen dat voor de afvalwaterstromen waarop het in het ontwerpbesluit opgenomen maatwerkvoorschrift betrekking heeft, géén minimalisatieverplichting is opgenomen. Dit is van belang, omdat uit de voetnoten onder de tabellen die zijn opgenomen in voorschrift 9 bij de watervergunning en voorschrift 7 bij het maatwerkvoorschrift volgt, dat in de in deze tabellen opgenomen

¹ Op p. 23 van de toelichting wordt met betrekking tot FRD immers aangegeven dat Chemours alle beschikbare maatregelen moet inzetten om het vrijkomen van FRD later in de keten zoveel mogelijk te beperken. Deze opmerking rechtvaardigt dat ook voor FRD, mede gezien het proces bij ECHA om FRD als SVHC stof aan te wijzen, een minimalisatieverplichting wordt opgenomen.

vrachten, de FRD en PFOA vrachten vanuit niet bodembeschermende voorzieningen is inbegrepen en vice versa (de hierin opgenomen jaarlijkse vrachten moeten dus als de totale toegestane lozing van deze twee afvalwaterstromen worden gezien). Dit betekent dat de minimalisatieverplichting voor PFOA in theorie geen effect zou kunnen hebben. Zelfs als de hoeveelheid PFOA in het te lozen hemelwater dat afkomstig is van de bodembeschermende voorzieningen op grond van de minimalisatieverplichting tot nihil zou worden gereduceerd, zou er per saldo immers nog steeds sprake kunnen zijn van een totale lozing van $(0,5 + 1,5 =) 2$ kg PFOA. Dit doet naar onze mening afbreuk aan de doelstelling van de in het ontwerpbesluit opgenomen minimalisatieverplichting voor PFOA.

7. In de toelichting is de volgende tekst opgenomen over de minimalisatieverplichting met betrekking tot PFOA stof:

Minimalisatieverplichting met betrekking tot PFOA stof

PFOA is een zeer zorgwekkende stof. Het beleid aangaande deze stoffen is dat deze stoffen zoveel als mogelijk geweerd worden uit de leefomgeving. Met behulp van de Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM) wordt vastgesteld of zich in de aangevraagde lozing ZZS bevinden. De ABM schrijft als uitwerking van het beleid voor dat voor deze stoffen een vijfjaarlijkse rapportageverplichting in de vergunning wordt opgenomen, om zo haalbaar en betaalbaar te komen tot een steeds verdergaande reductie van deze emissies. Een deel van de PFOA lozing (0,5 kg per jaar) is verklaard als nalevering van het terrein van Chemours. Deze verklaring is niet genoeg onderbouwd. De verwachting is dat deze lozing, in geval van nalevering van het terrein, verder zal afnemen. Op basis hiervan wordt in de vergunning een voorschrift 10 met betrekking tot minimalisatieverplichting opgenomen.

8. De gearceerde tekst uit deze passage roept de vraag op waarom geen nadere informatie is opgevraagd. Dit is in het licht van het voorgaande relevant, omdat niet is uitgesloten dat op basis van dergelijke nadere informatie (in de vorm van een nadere onderbouwing van voornoemde verklaring) de te vergunnen emissie PFOA neerwaarts kan worden bijgesteld.
9. Ook zou de toepassing van BBT kunnen leiden tot een beperking van de te vergunnen emissies PFOA en FRD. In dit kader merken wij op dat in het ontwerpbesluit weliswaar wordt opgemerkt dat wordt voldaan aan BBT, maar dit standpunt wordt verder niet onderbouwd. Wij geven in overweging om te bezien of met toepassing van (andere) BBT lagere emissies zouden kunnen worden gehaald (zie hiervoor), althans om in ieder geval nader toe te lichten waarom aan BBT wordt voldaan.
10. In voorschrift 10 bij de watervergunning en voorschrift 3 bij het maatwerkvoorschrift zijn monitoringsverplichtingen opgenomen. Er wordt echter niet aangegeven hoe (d.w.z. volgens welke methode) de monitoring moet plaatsvinden, anders dan dat die monitoring tenminste ieder kwartaal minstens eenmaal bij droog weer moet worden uitgevoerd. Ter voorkoming van onduidelijkheid hierover geven wij in

overweging om te beschrijven volgens welke methode (bijvoorbeeld een NEN-norm) de monitoring moet plaatsvinden.

11. Tenslotte merken wij op dat uit voorschrift 4 bij het maatwerkvoorschrift volgt dat het effluent van de GWZI “ten alle tijde” [sic] dient te kunnen worden onderworpen aan continue debietmeting en bemonstering ter verzameling van etmaalmonsters en/of steekmonsters. In de beschikking zijn echter alleen jaarvrachten PFOA en FRD opgenomen, terwijl de jaarvrachten niet kunnen worden bepaald nu, voor zover wij kunnen overzien, een verplichte debietmeting ontbreekt.

Wij vertrouwen er op u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd en verzoeken u het definitieve besluit niet te nemen, dan nadat bovenstaande opmerkingen hierin zijn verwerkt.

Wij vertrouwen er op u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

--	--

drs. H.M.M. Koek

F. Vermeulen

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.